

Asia: VN/9806/2021

Taiteen edistämiskeskusta koskeva arviointi

1. Taiteen edistämiskeskuksen perustehtävää, tulevaisuuden visioita ja strategista asemointia tulee terävöittää

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

2. Taiteen edistämiskeskuksen ohjauksen ja strategisen johtamisen tueksi tulee perustaa erillinen hallitus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

3. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Taiteen edistämiskeskuksen välistä tulosohjausta tulee terävöittää

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Kehittämisehdotusten kohdat 1 ja 3 tukevat toisiaan ja myös edellyttävät toisiaan. Taiteen edistämiskeskuksen (Taike) perustehtävää, visiota ei voi terävöittää erillään opetus- ja kulttuuriministeriön tulosohjauksesta. Taike toteuttaa opetus- ja kulttuuriministeriön (okm) kansallisia kulttuuripolitiikan strategisia linjauksia ja tavoitteita sekä kulloistakin hallitusohjelmaa siltä osin, kun hallitusohjelman tavoitteet kohdistuvat Taiken toimialueeseen ja tehtäviin.

4. Taiteen edistämiskeskuksen itsenäistä asemaa tulee vahvistaa ministeriön tavoiteohjelmissa määritellyn delegointiperiaatteen mukaisesti

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

5. Taiteen toimikuntalaitos tulee uudistaa perusteellisesti

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Toimikuntalaitos on edelleen tärkeä osin säilyttää. Taiteenalakohtaisuus tekee siitä nyt liian raskaan samoin kuin kahdella tasolla, valtakunnallinen ja alueellinen, toimiminen. Näissä on liikaa päällekkäisyyttä. Selvityksessä on keskitytty toimikuntalaitoksen taiteenalakohtaisen ja alueellisen edustamisen kysymyksiin, mikä onkin tarpeellista. Lisäksi pitäisi arvioida avustusten ja apurahojen ehtoihin ja kohderyhmiin kuten kattavuus vs kysyntä sekä rahoituksen saamisen ehdot liittyviä uudistustarpeita, joita erityisesti koronakriisin on nostanut esille.

Monilaisen valtion taidetoimikunnan ohella on tärkeä säilyttää alueellisia taidetoimikuntia, joille varattaisiin oma, nykyistä suurempi määräraha, joka voitaisiin jakaa alueille kehittämishankkeisiin ja taiteen edistämiseen kunnille, taitelijoille, taide- ja kulttuuri-instituutioille ja ryhmille. Tämä määräraha tukisi Taiken alueellista kulttuurin edistämistyötä erityisesti taiteen ja kulttuurin välittämiseen ja saatavuuteen liittyvissä kysymyksissä.

6. Taiteen edistämisen alueellista toimintaa tulee vahvistaa ja toiminnot tulee organisoida uudelleen

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Ks kysymyksen 5 vastaus. Keskeistä olisi, että Taiken länsäolo ei vähenisi nykyisestä alueilla, vaan pikemminkin lisääntyisi. Länsäolo voidaan organisoida ja toteuttaa monella tapaa, hyödyntäen digitaalisia ja valtion muita toimipisteitä. Kannatan että nykyisistä läänintaitelijoista tehtäisiin

aluetaitelijoita tai vastaavalla nimikkeillä toimivia, jotka toimisivat alueilla asiantuntijoina, kehittäjinä yhteistyössä alueellisten toimikuntien kanssa. Näin saataisiin toimintaa, asiantuntemusta oikeasti jalkautumaan pysyvästi alueille.

Taike voisi olla osana alueellista toimintaansa rahoittamassa yhteisiä asioita kuntien, maa-kuntaliittojen, elyjen, tulevien sote-järjestäjien kanssa. Tärkeää olisi, mallista riippumatta, että Taike voisi tehdä yhteistyötä ylisektoraalisesti ja okm:n ohella tem ja stm + maakun-tien liitot, kunnat jne kanssa. Sirpaleisesti alueilla toimivia yksityisiä, kunnallisia ja valtion toimijoita tulisi saada paremmin toimimaan verkostomaisesti, ei yhteen organisaatioon, vaan toimimaan alueella keskenään yhteistyössä.

7. Taiteen rahoitusmalli tulee uudistaa. Uudistuksen tueksi tulisi laatia kokonaisvaltainen selvitys taiteen rahoituksen tilasta ja tulevaisuudesta.

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Taiteen rahoituksen uudistamisen tulee koskea Taiteen edistämiskeskuksen käytössä olevaa ja sen kautta jaettavaa rahoitusta. Nyt ei ole aika repiä auki tai yrittää uudistaa kaikkea okm:n taiteen rahoitusta. Sitä työtä on jo tehty, mm. museoiden ja esittävän taiteen valtionosuusuudistus.

Taiken jakamista avustuksista pääosa tulee rahapelituotoista. Ensi vaiheessa on selvitettävä näiden rahapelituottojen siirto budjetin puolelle yleiskatteelliseksi rahoitukseksi. Taiken rahoituksesta pääosa sisältyy Veikkauksen kokonaisuuteen mutta rahoitusta on myös muilla momenteilla. Keskeistä on koota Taiketa koskeva kokonaisuus yhteen. Haastetta on riittämiin, millä tasolla vuonna 2024 liikutaan, kun rahapelitoiminnan tuotot ovat laskeneet. On löydettävä korvaavaa rahoitusta kompensoimaan pysyvästi tuottojen laskua.

8. Taiteen edistämiskeskuksen toiminnan kansainvälisyyttä tulee vahvistaa

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Riippuu pitkälti käytössä olevista resursseista, kannattaako Taiken keskittyä tähän ja onko järkevää, että kansainvälisyyttä tehdään monen toimijan kautta? Jos resurssit ovat jatkossakin tiukoilla, on jo

olemassa muita vakiintuneita kulttuurivientiä, EU-yhteistyötä ja muuta kansainvälisyyttä ja liikkumista edistäviä toimijoita. Totta sekin, että monet produktiot ovat tänä päivänä sekä kansallisia että kansainvälisiä, joten kysymykseen on vaikea suoraan ottaa kantaa irrallaan kontekstista.

Taiteen edistämiskeskuksen uudistamisen vaihtoehdot

Raportissa on esitetty uudistamisen vaihtoehdoiksi kolme kehittämismallia (s. 149-152). Mikä esitetyistä kehittämismalleista olisi mielestänne sopivin.

Alueellisesti verkostoitunut taiteen ekosysteemien tukija

Perustele valintasi

Perusteluna todettakoon, että kannattaa yhdistää näistä 3 eri vaihtoehdosta vielä jäsentyneemmin palveluviraston näkökulmaa ja toimintatapoja ja hallintoa alueellisesti verkostoituneeseen toimintaan yhteistyössä keskeisten alueellisten ja paikallisten toimijoiden kanssa. Taite on nyt keskittynyt liikaa Helsinkiin ja tätä kehitystä ei kannata nykyistä yhtään lisätä. Päinvastoin muuttaa niin että Taite voi hoitaa sekä keskeiset kansallisesti hoidettavat tehtävät että taiteen alueellisen toiminnan ja edellytysten tukemisen. Kehittämisessä kannattanee edetä osissa ja siihen vaikuttaa tulevien vuosien käytössä olevien määrärahojen taso ja jakautuminen kansalliseen ja alueelliseen toimintaan.

Selkee Johanna

Suomen Kuntaliitto ry - Johanna Selkee, hyvinvointi- ja sivistisyksikkö,
Kuntaliitto